

MICHAËL-LAURENS GELOOFSGEMEENSCHAP
NIEUWSBRIEF
September 2024

NIEUWS UIT EIGEN GELOOFSGEMEENSCHAP

VIERINGENROOSTER

- **Zondag 22 september**, 25^e zondag door het jaar, **10:00, Oecumenische viering**, voorgangers: ds. W. van Laar en diaken W. Kremer, m.m.v. Ecclesiakoor
- **Dinsdag 24 september, 10:00** gebedsviering
- **Zondag 29 september**, 26^e zondag door het jaar, **10:00** woord en communieviering, voorgangers: I. Elsevier en W. Eurlings

- **Woensdag 2 oktober, 10:30** Eucharistieviering, **Seniorenviering** celebrant pastoor J. Skiba, m.m.v. koor Memento
- **Zondag 6 oktober**, 27^e zondag door het jaar, **10:00 Malawizondag**, woord en communieviering, voorgangers: W. Eurlings en J. van Gaans, m.m.v. Ecclesiakoor
- **Dinsdag 8 oktober, 10:00** gebedsviering
- **Zondag 13 oktober, 09:00** Eucharistieviering, celebrant pastoor J. Skiba
- **Dinsdag 15 oktober, 10:00** gebedsviering
- **Zondag 20 oktober, 10:00** woord en communieviering, voorganger: K. van Gestel
- **Dinsdag 22 oktober, 10:00** gebedsviering

- Iedere zondagochtend zendt KRO-NCRV op NPO 2 een eucharistieviering uit, vanuit een wisselende locatie in Nederland. Aanvang: 10.00 uur.

- Iedere zondag worden er vieringen vanuit onze parochie uitgezonden; zie hiervoor <https://marthamaria.nl/vieringen/vieringen-luisteren/>
De Eucharistieviering vanuit ons Eucharistisch centrum wordt om 11:00 uur uitgezonden via [Kerkomroep](#)

om te gedenken, overledenen in augustus

19 augustus	mw. C. Ravelli- van Loo	Bilthoven
29 augustus	mw. M.J. Krijnen	Bilthoven

Laten we onze gestorvenen in ons gebed herdenken.

Oktober: Rozenkransgebed

In oktober staat traditiegetrouw Maria weer (meer dan anders) centraal en ook is er dan meer aandacht voor het Rozenkransgebed.

Ook wij willen hier aandacht aan besteden. Daarom willen we in oktober iedere dinsdag, voorafgaand aan de gebedsviering van 10:00 uur, om **9:40 uur** het Rozenkransgebed bidden. Op dinsdag 1 oktober schuift dit een dagje op: dan zullen we op **woensdag 2 oktober**, voorafgaand aan de Seniorenviering (zie elders in deze Nieuwsbrief), om **10:00 uur** het Rozenkransgebed bidden.

Zowel op woensdag 2 oktober als op de daaropvolgende dinsdagen komen we voor het Rozenkransgebed samen in de Mariakapel.

Uiteraard is iedereen van harte welkom!

En dan nog dit: wilt u in de maand oktober dagelijks (behalve zondag) een mailtje over het Rozenkransgebed in uw mailbox krijgen? Stuur dan even een mail naar w.sarot@2parochies.nl .

Uitnodiging voor de seniorenviering op

woensdagmorgen 2 oktober om 10.30 uur.

Wij nodigen U allen van harte uit voor de seniorenviering in de (Maria) maand oktober in de Michaelkerk aan de Kerklaan in De Bilt op **2 oktober a.s.**

We zullen om **10.30 uur** eerst samen de Eucharistie vieren, pastoor J. Skiba gaat voor in de viering. Het koor Memento zal zingen.

Na de viering is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten en na te praten bij de **koffie/thee in de ontmoetingsruimte.**

Voor opgave voor vervoer kunt u het secretariaat bellen op donderdag van 9-12 uur, tel.: 030-2200025 of u regelt vervoer zelf bijv. de regiotaxi of belt Ans Weerdenburg, 06-47061430.

Gebedsintenties kunt u doorgeven aan de medewerkers van het secretariaat.

Wij hopen U allen te mogen begroeten. Van harte welkom!

Met vriendelijke groeten:

Wijkcontactgroep Michael-Laurens gemeenschap De Bilt/Bilthoven.

Boekenmarkt 5 oktober

10.00-14.00 uur

Op zaterdag 5 oktober organiseert scoutinggroep Ben Labre een boekenmarkt. De opbrengst van de verkoop komt geheel ten goede aan verduurzaming en onderhoud van het gebouw. Hierdoor kan de groep de contributie voor leden laag houden, zodat het voor iedereen mogelijk is om lid te worden.

Er is een ruime voorraad van literaire romans en thrillers, maar ook talrijke humoristische boeken. Op het gebied van non-fictie zijn er veel geschiedenisboeken, boeken over natuur & dieren en reizen & landen te vinden. Het is geen toeval dat de boekenmarkt aan het begin van de kinderboekenweek wordt gehouden. Er is er een ruime voorraad kinder- en jeugd boeken. Zowel voor beginnende lezertjes als voor gevorderden. Er zijn vele boeken geschikt om te lezen voor de boekenlijst beschikbaar. En boeken om heerlijk uit voor te lezen ontbreken natuurlijk ook niet!

De boeken zijn er in allerlei soorten en maten, splinternieuw, gelezen, maar ook vintage boeken ontbreken niet. Met de feestmaanden voor de deur valt er vast een leuk en origineel cadeautje te scoren!

Locatie: Scoutinggroep Ben Labre, Kerklaan 33A, Achter de Michaelkerk (volg het pad links langs de kerk.

Er kan zowel contant als met PIN betaald worden

Scouting vereniging
Ben Labre

MALAWI: Een band van 40 jaar (2)

Nieuwsbrief september 2024

Beste mensen.

In de Nieuwsbrief van augustus hebben we verteld over het 40-jarig Malawiproject van onze Michael-Laurens geloofsgemeenschap en beloofden er deze Nieuwsbrief verder over te vertellen. Daar lag het accent op het historisch verloop; in deze brief gaan we wat meer in op de actualiteit. Zeker als we kijken naar de ontwikkeling van de laatste jaren, is het er niet gemakkelijker op geworden voor onze vrienden in Malawi.

Strijd tegen het water

Zo troffen we bij ons bezoek in 2019 de verwoesting vanwege de overstroming in dat voorjaar. Als Nederland kennen we de strijd tegen het water. Maar wanneer zo een ramp hier gebeurt, dan hebben we alle mogelijkheden van financiën, techniek, materialen en menskracht om de situatie te boven te komen. Maar als we ons proberen in te denken wat het voor Malawi betekent, dan gaat dat ons voorstellingsvermogen te boven. Een volkomen agrarisch land, een land met een beperkte infrastructuur en één van de armste landen van het Afrikaanse continent. Huizen en landbouwgrond verwoest. Voedsel tekort, echt honger en geen geld om snel het probleem op te lossen.

40 Jaar verbondenheid

En dan.....gebeurt het ongelofelijke. De mensen staan op en gaan aan de slag. Gedragen door een groot vertrouwen in God. Zij delen het weinige met elkaar.

We weten niet anders dan dat dat gebeurt al zo lang als ons contact duurt: 40 jaar. Onze verbondenheid met hen willen we ook hier vorm geven. Want al 40 jaar lang ontvangen we van hen een vorm van optimisme, een doorzettingsvermogen, een vasthouden van elkaar. Waarden die we hier mogen koesteren. Dus gaan we feest vieren; hier en daar. En zo nodigen we u uit dat mee te komen vieren.

Malawiviering

In de viering van 6 oktober, om 10.00 uur in de Michaëlkerk, zullen we aandacht besteden aan ons project door informatie, overweging, gebed en zang. Maar zeker ook door onze onderlinge verbondenheid vorm te geven. Hoe voelt u zich verbonden met Malawi. Waar denkt u aan, waar zou u voor willen bidden en wat zou u de mensen in Malawi toewensen?

Wilt u iets lekkers meebrengen?!

Na afloop van de viering willen we het bij de thee en de koffie extra feestelijk maken door u te vragen wat lekkers mee te brengen. Een koekje, cake of een taartje? Natuurlijk moet dat wat beperkt blijven, maar toch. Als u wat mee wilt nemen, vragen we u ons dat te laten weten. Dat kan door het te melden bij het parochiesecretariaat per e-mail info@katholiekekerkdebilt.nl of telefonisch op donderdagmorgen 030-2200025 of telefonisch aan Jacqueline van Gaans 06 25178844 (lid van de werkgroep).

40 Jaar verbondenheid vieren we vaker!

We gaan feest vieren en niet alleen deze zondag. We zullen als werkgroep regelmatig van ons laten horen en in de viering van halfvasten op 30 maart 2025 het feest besluiten.

En ja, we gaan met de collecteschaal rond. Want ook voor onze vrienden in Malawi mag het feest worden en willen we hen een extra hart onder de riem steken. Het onmogelijke mogelijk maken.

Zo hopen we op een goed gevulde kerk op 6 oktober maar ook op trouw van onze gemeenschap zolang dat mogelijk is. U kent hun uitdrukking.

May God bless you. ZIKOMO, ZIKOMO KWAMBIRI.

Een hartelijke groet van onze werkgroep.

Werkgroep Malawi

NL03INGB0006525447

t.n.v. H.H. Martha en Mariaparochie, Baarn

o.v.v. Kerkfonds Malawi M&L locatie

Internationale Dag voor de Uitroeiing van Armoede

Op dinsdag 17 oktober 2024 is het Internationale dag voor de armoede. De PCI is van plan rond die datum, waarschijnlijk in de vieringen op 13 of 20 oktober een extra deurcollecte te houden.

Even wat achtergrondinformatie

Carola Schouten, de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen, stuurde in december 2023 de voortgangsrapportage 'Aanpak geldzorgen, armoede en schulden' naar de Tweede Kamer. In deze voortgangsrapportage ging de minister in op de huidige stand van zaken rondom het bestrijden van armoede.

De armoedecijfers laten volgens de rapportage een bemoedigend beeld zien. Tegelijkertijd zijn er signalen vanuit maatschappelijke organisaties dat er nog meer dan voorheen een beroep wordt gedaan op sociale voorzieningen.

Minister Schouten stelde: "In Nederland moet je fatsoenlijk kunnen rondkomen. Dat betekent nieuwe kleding kunnen kopen als de kinderen dat nodig hebben en vaste grond onder de voeten hebben zodat je plannen kan maken voor de toekomst.

Door de toen forse inflatie hebben veel mensen moeite om het hoofd boven water te houden. Door de maatregelen die genomen zijn laten de armoedecijfers een bemoedigend beeld zien.

Tegelijkertijd moeten we ons niet blind staren op alleen die cijfers. Daar gaan veel verhalen achter schuil van mensen die kampen met schulden, of die net boven de grens zitten en door bepaalde kosten toch niet rondkomen."

Armoedecijfers

In 2015 leefde volgens het Centraal Plan Bureau (CPB) 6,3% van de mensen in armoede. In 2023 is dit getal gedaald naar 4,8%. De verwachting is dat het in 2024 gelijk blijft. In deze raming voor 2024 is de extra stijging van het wettelijk minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen echter nog niet meegenomen. Inmiddels is bekend dat deze stijging van minimumloon en gekoppelde uitkeringen niet doorgaan. Om de kabinetsdoelstelling voor het verminderen van armoede te behalen, moet het cijfer dalen naar 3,15% in 2030.

In 2023 leefde 6,2% van de **kinderen** in armoede. De verwachting is dat het in 2024 verder daalt naar 5,1%. In 2025 moet dit aandeel gedaald zijn naar 4,6%. Of dit gehaald kan worden is maar zeer de vraag. Ook is het zo dat bij het schrijven van dit stukje, het nieuwe kabinet nog niet geïnstalleerd was en haar plannen niet bekend.

De armoedegrens die het CPB hanteert is het niet-veel-maar-toereikend-criterium van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Uitgangspunt daarbij is dat een huishouden in armoede leeft als het voor langere tijd niet kan beschikken over noodzakelijke goederen en voorzieningen.

Problematische schulden

Het aantal huishoudens met problematische schulden in 2023 is 8,8%. Deze groep groeit en is volgens het CBS met name het gevolg van een stijging van problematische schulden bij de belastingdienst. Het vermoeden bestaat dat de oorzaak van deze stijging ligt in de maatschappelijke ontwikkelingen van de

afgelopen jaren, waaronder de opschorting van de invordering en de corona-uitstelregeling voor ondernemers.

Om te zorgen dat kinderen niet met honger op school zitten, maar goed mee kunnen doen heeft het kabinet in 2023 budget vrij gemaakt voor schoolmaaltijden. In 2024 stelt het kabinet € 166 miljoen beschikbaar zodat circa 400.000 kinderen een schoolmaaltijd krijgen aangeboden.

Dit is Nederland anno 2024!

De overheid heeft ook geld beschikbaar gesteld voor voedselhulp aan mensen die niet rond kunnen komen. In totaal gaat het om € 3 miljoen voor het Rode Kruis en € 1,7 miljoen voor de Stichting Voedselbank, die voedsel- en basisproducten voor Voedselbanken Nederland inkoopt. De voedselbanken krijgen daarnaast ook € 15,8 miljoen uit Europese gelden.

Nu maak ik even een bruggetje naar onze M&M parochie.

We hebben al eerder gemerkt dat het moeilijk is om mensen die feitelijk in armoede leven en die een steuntje in de rug kunnen gebruiken te vinden. Onze overheid doet dan wel zijn best om armoede tegen te gaan en er zijn tal van regelingen opgetuigd. Toch is er nog sprake van armoede.

Het 'Scholenproject' in 2017 opgezet door een aantal parochianen van de inmiddels gesloten locatie Maria Koningin in Baarn loopt goed. De Parochiële Caritas Instelling ondersteunde dit project vanaf het begin en probeert dit verder uit te bouwen. In 2023 ging het om 55 gezinnen met in totaal 139 kinderen uit Baarn die moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen. In April 2024 konden kinderen uit gezinnen die het niet breed hadden o.a. naar Restaurant de Wildenburg om eens buiten de deur pannenkoeken te eten.

Paus Franciscus signaleert dat de virtuele realiteit en het echte leven steeds meer versmelten. De arme wordt op deze manier een onderdeel van een korte 'videoclip' die ons een ogenblik bezighoudt. Wanneer we de arme op straat tegenkomen, kijken we de andere kant op. De parabel van de Barmhartige Samaritaan daagt ons nog steeds uit, benadrukt paus Franciscus. Het gaat er daarbij om dat we de zorg voor anderen niet delegeren maar dat we onszelf engageren.

De paus herinnert eraan dat armen geen nummer zijn maar personen met hun goede en slechte eigenschappen, met gezichten en verhalen. Zij zijn onze broeders en zusters.

Uw PCI wil zijn steentje bijdragen aan het ledigen van noden. We ondersteunen o.a de Voedselbanken, Schuldhulpmaatje, Individuele hulpvragen en proberen het genoemde scholenproject uit te breiden naar andere scholen in onze parochie. Uw hulp is hierbij onmisbaar. Vandaar de collecte voor de Parochiële Caritas Instelling van de HH. Martha en Mariaparochie.

Dank u voor uw hulp.

Uw PCI.

Ruud van 't Pad Bosch

Secretaris.

<https://caritasmarthamaria.nl/>

Help ons het werk van de Caritas mogelijk te maken. U kunt uw gift overmaken op bankrekening: IBAN NL21RABO 0359900038 t.n.v. PCI HH. Martha en Maria ANBI: BAARN | RSIN 824140850

Bronnen: Voortgang aanpak geldzorgen, armoede en schulden

Nieuwsbericht | 19-12-2023 | 12:00

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/12/19/voortgang-aanpak-geldzorgen-armoede-en-schulden>

<https://bisdomgl.nl/nieuws/werelddag-van-de-armen-realistisch-en-praktisch-zijn-in-wat-we-met-en-voor-de-armen-doen/>

Taizévieringen in de Centrumkerk in Bilthoven

Een aantal keer per jaar, meestal op de laatste zondag van de maand zijn er Taizévieringen in de Centrumkerk in Bilthoven.

Het zijn meditatieve vieringen in de sfeer van het Franse klooster in Taizé, waar mensen uit de hele wereld samenkomen. Er wordt gezongen in verschillende talen en er is gelegenheid om stil te zijn.

Bij elke viering zingt het koor en spelen instrumentalisten onder leiding van Els Firet.

Wie mee wil zingen in het koor of wie mee wil doen met een instrument is van harte welkom. We oefenen altijd om 18.15 uur voorafgaand aan de viering in de Centrumkerk. Als je interesse hebt kun je je aanmelden via het mailadres martien@zigterman.com. Je krijgt dan van tevoren de liturgie toegestuurd.

Na afloop is er de mogelijkheid om thee of koffie te drinken en na te praten.

Plaats: Centrumkerk, Julianalaan 42 in Bilthoven

Tijd: 19.30 uur

Data voor het komende seizoen:

2024: 29 september, 27 oktober, 24 november

2025: 26 januari, 23 februari, 30 maart, 27 april

TWEE NIEUWE BESTUURSLEDEN GEZOCHT VANUIT DE KATHOLIEKE GELOOFGEMEENSCHAPPEN IN DE BILT/BILTHOVEN VOOR DE WERKGROEP OECUMENISCH DIACONAAT (WOD)

Vangnet

Mensen kunnen om allerlei redenen opeens in een sociaaleconomische probleemsituatie terecht komen. Dan is het goed als je ergens kunt aankloppen voor financiële of praktische hulp. Christelijke geloofsgemeenschappen, zo ook die in De Bilt, Bilthoven en Den Dolder, hebben vaak een vangnet om aangesloten leden of gezinnen in nood dit soort hulp te bieden. Voor mensen in financiële nood die niet op een eigen kerk kunnen terugvallen hebben de christelijke geloofsgemeenschappen in De Bilt, Bilthoven en Den Dolder een kerk-overstijgende werkgroep die zich voor hen inzet: de Werkgroep Oecumenisch Diaconaat (**WOD**). Diaconaat betekent letterlijk 'je dienstbaar opstellen of hulp bieden aan de medemens die dit nodig heeft'.

Een WOD-activiteit: het klaarmaken van tasje voor

Naast het in probleemsituaties bieden van financiële of praktische hulp organiseert de WOD elk jaar een Kerstactie voor mensen met een smal budget. Om deze activiteiten jaarlijks uit te voeren en er middelen voor in te zetten namens de aangesloten kerken, bestaat de WOD, **al 25 jaar**, uit een klein bestuur met leden vanuit elke geloofsgemeenschap. Bestuursleden zijn meestal lid voor 2 termijnen van 4 jaar. De WOD vergadert zo'n 4 keer per jaar (2 uur per vergadering, in de avond). Daarnaast ben je gemiddeld 1 á 1.5 dag per jaar bezig met de uitvoering van taken.

Twee vacatures

Acht christelijke geloofsgemeenschappen uit De Bilt, Bilthoven en Den Dolder worden vertegenwoordigd in de WOD. Voor de Protestantse Kerk Nederland (PKN) zijn dat de **Dorpskerk** en **Oosterlichtkerk** in De Bilt, de **Zuiderkapel** en **Centrumkerk** in Bilthoven en de **Maria Christina Kerk** in Den Dolder; voor de vrijzinnige gemeenschap in De Bilt/Bilthoven is dat de **Woudkapel**; en voor de katholieke HH Martha Maria parochie zijn dat de **HH Michael en Laurens kerk** in De Bilt en de **Onze lieve Vrouw (OLV)** van Altijddurende Bijstand in Bilthoven.

De laatste 8 jaar was ik vanuit de HH Michael en Laurens het enige WOD bestuurslid dat de twee katholieke geloofsgemeenschappen in De Bilt/Bilthoven vertegenwoordigde. Ik ben 2 termijnen met veel plezier secretaris geweest maar ga eind 2024 stoppen.

De WOD zoekt daarom per onmiddellijk twee nieuwe bestuursleden vanuit de katholieke geloofsgemeenschappen in De Bilt/Bilthoven: één als mijn opvolger vanuit de **HH Michael en Laurens kerk** en één als vertegenwoordiger vanuit de **OLV**.

Ben jij wellicht een enthousiaste **vrijwilliger** die zich een tijdje zinvol en zingevend wil inzetten voor de medemens die hulp of een steuntje in de rug kan gebruiken? En wil je daarbij jouw katholieke geloofsgemeenschap in een oecumenische verband vertegenwoordigen? Neem dan contact op met mij, ik vertel je er graag meer over.

Cécile van Els

Bilthoven, 1 september 2024

E: cecile.van.els@gmail.com

NIEUWS UIT ONS AARTSBISDOM

NIEUW JAARPROGRAMMA JONG AARTSBISDOM

Het jaarprogramma voor 2024-2025 van Jong Aartsbisdom (JA) is bekend. "Het komende seizoen staat in het teken van het Jubeljaar en ons programma zit als vanouds weer lekker vol," zo

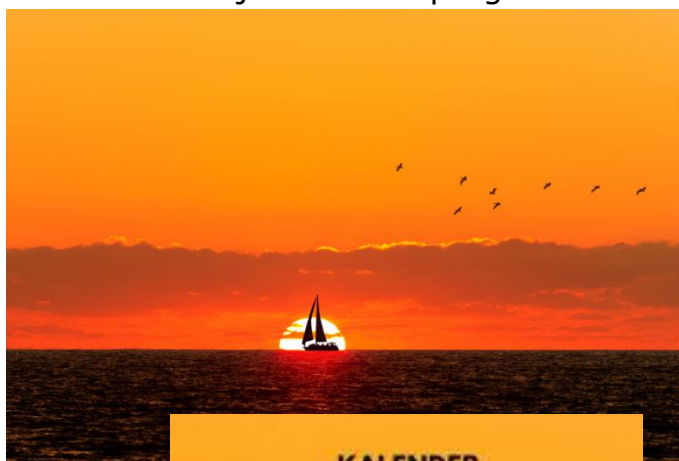
laat jongerenwerker Sarah Mijhad weten. "Zo komen we op de diocesane WJD in Arnhem samen met onze aartsbisschop kardinaal Eijk. We zijn present op de tweede editie van de vernieuwde KJD in Ede. En er is in januari een WJD@Home, al is de locatie nog even een verrassing..."

Voor wie meegaan op bedevaart naar Rome met de jongerenreis organiseert JA een dag ter voorbereiding en om elkaar te leren kennen. "Verder lijkt het ons een mooie nieuwe traditie om voortaan ook met jongeren naar de Chrismamis te gaan, dus dat staat ook op het programma," aldus Mijhad. "We eten die dag gezellig samen en misschien is er dit jaar ook wel tijd voor catechese. Het is een prachtige mis, zo aan de vooravond van het Paastridium. Zeker een aanrader."

Ze vervolgt: "En we hebben nóg iets nieuws dit jaar: JA ontmoet... We zijn uitgenodigd in de parochies van Vleuten en Almelo om langs te komen en elkaar te ontmoeten. De parochies bedenken zelf het programma, dit keer is het JA team te gast bij de lokale jongerengroep. Wil je dat we ook in jouw parochie langskomen? [Stuur ons een uitnodiging!](#)"

Ook de vormelingen en misdienaars en acolieten worden dit seizoen niet vergeten. De Tarcisiusdag is zaterdag 5 oktober in Nijkerk ([klik hier voor meer informatie en aanmelden](#)) en op zaterdag 17 mei staat de Vormelingendag gepland voor vormelingen uit alle drie de vicariaten. "Wil je een poster ontvangen om op te kunnen hangen in jouw kerk of parochiehuis? Een ansichtkaart om iemand anders uit te nodigen ook naar deze activiteiten te komen? Een boekenlegger om uit te delen en zo ons programma kenbaar te maken? [Stuur mij dan een e-mail](#) (vergeet niet je adres te vermelden!) en het komt per post naar je toe," zo roept Sarah Mijhad op.

[Klik hier om de Jaarkalender te downloaden](#)

HEILIGEN

Matteüs 21 september

Matteüs schreef het eerste evangelie. Hij werd apostel, maar zijn oorspronkelijke beroep was tollenaar (Matt.10:3). Hij oefende dit beroep uit aan het meer van Genesareth in Palestina. Deze functionarissen waren bepaald niet gezien. Ze moesten belastingen voor de Romeinse bezetter innen. Daarbij gingen ze dikwijls zeer onrechtvaardig te werk zodat 'tollenaar' gelijk kwam te staan aan 'afperser'. In Kafarnaum kreeg hij van Jezus zelf de roeping om apostel te worden. Op de heiligenkalender staan nog negen heiligen met zijn naam.

Tollenaar Matteüs was van joodse afkomst en komt ook voor onder de naam Levi. Hij werd een van de twaalf apostelen, maar in het Nieuwe Testament speelt hij verder geen rol. Nergens wordt hij genoemd. Na Jezus' dood schreef hij een biografie van zijn leermeester en werd zo een van de vier evangelisten. In die laatste functie heeft hij de leer en het leven van zijn grote voorbeeld van zeer dichtbij gevolgd en opgeschreven. Kenmerkend voor hem is de vaak gebruikte formulering: 'Opdat in vervulling zou gaan hetgeen de profeet heeft gezegd.' In zijn evangelie heeft hij het ook dikwijls over de duivel. Van hem is het verhaal afkomstig dat de duivel Jezus in verzoeking probeerde te brengen. Jezus sprak daarop de woorden: 'Weg Satan.' In menig van dit boek beschreven heiligenleven komt naar voren dat de door Matteüs aangehaalde woorden van Jezus zijn gevolgd: 'Ik was ziek en gij hebt mij bezocht' (Matt. 25:36). Van een pseudo-Matteüs bestaat ook een apocrief evangelie. Daarin staat onder meer het kerstverhaal van de os en de ezel die Jezus bij Zijn geboorte in de stal hebben aanbeden.

De apostel Matteüs heeft gepredikt in Palestina en daarna in Ethiopië. Daar zou hij voor een altaar met een zwaard zijn vermoord. Daarover bestaan alleen maar legenden. De marteldood is daarom niet zeker. In de Middeleeuwen doken relieken van de apostel op in Paestum. Zij zouden daar naar Salerno zijn overgebracht, waar het gebeente thans rust in de naar hem genoemde kathedraal van San Matteo. Matteüs is vanwege zijn oorspronkelijke beroep patroon van de belastingambtenaren en tolwachters. Wisselaars, boekhouders en bankbedienden kunnen om zijn voorspraak vragen. Mensen die geplaagd worden door drankzucht kunnen na een gebed tot Matteüs hopen op genezing. De dag voor zijn feestdag was een dag van vasten en onthouding. De kerkelijke kalender kent meer van deze vigiliedagen: daags voor Kerstmis, Pasen (paaswake), Pinksteren, Maria-ten-Hemelopneming en Allerheiligen. Het fenomeen is ontleend aan de nachtwake (*vigiliae*) van het Romeinse leger.

De heilige apostel en evangelist Matteüs verkeert op afbeeldingen altijd in het gezelschap van zijn meest typische attribuut: een gevleugelde mens, omdat zijn evangelie begint met de afstamming van Jezus. Andere symbolen zijn de hand van God die hem inspiratie geeft of een tafel of lessenaar met daarop een boek waarin hij het evangelie opschrijft. Wanneer op een devotieprentje of schilderij zijn martelaarschap de hoofdrol speelt, is hij weergegeven met een zwaard of lans. Een beeld uit de zestiende eeuw in een kerk in Venray heeft een hellebaard als attribuut. Hugo van der Goes daarentegen gaf Matteüs een speer in de hand (te zien in de Uffizi in Florence).

De herfst wordt ingezet op de naamdag van Matteüs. In oude almanakken staat te lezen: Vanaf nu begint de heenreis van de trekvogels zoals de zwaluw, grasmus, rietzanger, lijster, spreeuw en mees. Hopelijk is het op 21 september goed weer want: "Is het met Matteüs klaar, is dat goed voor volgend jaar." En die vaststelling houdt weer een boodschap in voor de boeren: "Is het met Matteüs klaar, 't voorspelt goede oogst volgend jaar." Het ziet er slechter uit als de weer vandaag tegenvalt: "Matteüs storm en wind, Pasen ook nog de winter vindt."

Matteüs komt van het Hebreeuwse 'matthia' of 'mattanjah' dat 'geschenk van God' betekent.

Voornamen: Matthieu, Mat, Mattijn, Teeuw. Achternamen: Mateeuwsen, Matheusen, Mathiesen, Matthaei, Matheesens, Matthes, Mattheu, Matthews, Matthezing, Matzken, Teeuwen, Teewis, Teewsen.

(Uit: 366 Heiligendagen van P. Spapens en K. van Kemenade)

BEZINNING

Herfst ademen

Nog eenmaal vlammen de kleuren
als om de warmte vast te houden
van de zomer die nu in haar schulp kruipt
voor zoveel expressie
maar tegelijk wordt het donkerder overdag,
en 's avonds meer ruimte om stil te zijn.

De wereld om ons heen
maar ook wijzelf
beleven de overgang naar de herfst
als een herademen,
wind door je haren,
gedachten ordenen
en soms als de storm is gaan liggen,
weer zien waar het om gaat.

Gezegend zijn we met de seizoenen
van hogerhand ons toebedeeld
om ons te spiegelen, binnen en buiten,
knielen en zaaien, oogsten en danken,
leven als de seizoenen is
steeds opnieuw lucht krijgen
van Gods schepping.

Jeanette van Osselen